

Лабораторна робота 9

СУМАРНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ВИЗНАЧЕННЯ КОМФОРТНОСТІ ПРИРОДНИХ УМОВ

Мета роботи: ознайомитися та навчитися застосовувати на практиці різні методи та підходи до оцінювання комфортності природних умов.

Основні теоретичні відомості

Система «людина – природне середовище» є складною системою, оскільки до неї, як правило, входить велика кількість змінних, між якими існує багато зв'язків. Відомо, що чим більше змінних та зв'язків, тим важче ці зв'язки піддаються математичній обробці і виведенню універсальних законів.

Оцінювання середовища існування населення – один із найбільш поширених методів дослідження в екології людини. Оцінювання є важливим способом отримання потрібної інформації. Коли об'єктивні, виражені в чіткій кількісній формі, необхідні дані відсутні або їх недостатньо, дослідники користуються методом оцінювання.

Перед проведенням будь-якого оцінювання слід чітко визначити: що оцінювати; для кого оцінювати; з якою метою оцінювати; як оцінювати. Процедура оцінювання полягає в порівнянні предмета оцінювання за певними якістьми з однопорядковими предметами, тобто в переважанні одних перед іншими або ж співвіднесення його з певним ідеалом, еталоном.

Слід зауважити, що недостатня розробка методик оцінки часто змушує обмежуватися тільки відносною оцінкою навіть окремих компонентів природного середовища. Така форма оцінки, будучи менш точною і конкретною, разом з тим дозволяє порівняти різні оцінювані об'єкти: окремі елементи природних умов, їхні комплекси й сукупність. Звичайно, оцінка повинна бути заснована на об'єктивних критеріях та аналізі відповідних первинних матеріалів та проектних розрахунків.

Порядок виконання роботи

Зробити загальну оцінку комфортності природних умов із застосуванням коефіцієнтів значущості та диференціацією елементів природних умов.

1. Побудувати таблицю (див. табл. 6.1) для оцінки природних умов об'єкта, що досліджується.

2. Для кожної комірки таблиці побудувати таблицю-матрицю із диференціацією елементів природних умов. Прикладом побудови матриці для комірки впливу кліматичних умов на здоров'я населення є табл. 9.1.

3. Встановити коефіцієнти значущості для факторів природних умов.

4. Використовуючи вихідні дані, надані викладачем, оцінити вплив кожного фактора природних умов на здоров'я населення. Результати занести в табл. 9.1.

5. Використовуючи формулу, вказану у попередній лабораторній роботі, визначити загальну оцінку певної складової природних умов на здоров'я населення. Результати занести в табл. 6.1.

6. Для отримання загальної оцінки впливу природних умов на здоров'я населення, з отриманих результатів визначити середнє арифметичне значення.

7. Створити зведену таблицю для результатів усіх чотирьох підходів до оцінювання елементів природних умов:

1) загальна оцінка комфортності природних умов для здоров'я населення;

2) загальна оцінка комфортності природних умов для здоров'я населення із врахуванням коефіцієнтів значущості;

3) загальна оцінка комфортності природних умов для здоров'я населення із диференціацією елементів природних умов;

4) загальна оцінка комфортності природних умов для здоров'я населення із диференціацією елементів природних умов та із врахуванням коефіцієнтів значущості природних умов.

Таблиця 9.1

**Схема-матриця оцінки впливу кліматичних умов
на репродукцію та здоров'я населення**

	I ₁ . Тривалість надзвичайно холодного періоду		I ₂ . Тривалість надзвичайно жаркого періоду		I ₃ . Частота сильних вітрів		I ₄ . Кількість днів з високим сніговим покривом		I ₅ . Кількість днів зі зливами		I ₆ . Тривалість надзвичайно вологого періоду		I ₇ . Кількість годин сонячного світла		I ₈ . Ступінь забрудненості повітряного басейну		I ₉ . Частота різких перепадів температур		
	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	б	к	
Здоров'я населення																			

Примітка. У табл. 9.1 наведені такі позначення: б – оцінка в балах елемента природних умов, к – коефіцієнт значущості для елемента оцінювання.

8. Зробити висновки.

Контрольні запитання і завдання

- Охарактеризуйте та порівняйте різні підходи до проведення оцінки природних умов
- Охарактеризуйте вплив урбанізації на здоров'я населення.
- Які є методи ліквідування наслідків впливу урбанізації на здоров'я населення?
- Наведіть приклади захворювань, які викликані безпосередньо урбанізацією.